2024(2)THCR

తెలంగాణ రాష్ట్ర ఉన్నత న్యాయస్థానము, హైదరాబాద్

గౌరవనీయ న్యాయమూర్తి అనిల్ కుమార్ జూకంటి

క్రిమినల్ రివిజన్ కేసు నం. 714 /2008

తీర్పు తేదీ: 31.07.2024

చొప్పరి సాంబయ్య

వర్సెస్

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం తరపు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్, A.P హైకోర్టు, హైదరాబాద్

ఉత్తర్వు:-

1. 4వ అదనపు సెషన్స్ జడ్జి, వరంగల్ విధించిన నేరారోపణ మరియు శిక్షకు వ్యతిరేకంగా, ఈ క్రిమినల్ రివిజన్ కేసు దాఖలు చేయబడింది, 16.10.2007 తేదీనాటి క్రిమినల్ అప్పీల్ నెం.20/2007లో, II అదనపు అసిస్టెంట్ సెషన్స్ జడ్జి, వరంగల్ విధించిన తీర్పు ప్రకారం, 21.07.2000 తేదీనాటి S.C.No.137/2006లో రివిజన్ పిటిషనర్/నిందితుడు భారతీయ శిక్షాస్మృతి, 1860 (సంక్షిప్తంగా 'IPC') లోని సెక్షన్ 354 కింద నేరానికి దోషిగా నిర్ధారించబడి, ఐదు (05) సంవత్సరాల జైలు శిక్ష మరియు రూ.1,000/- జరిమానా విధించబడింది.

2. శ్రీ V.S.M. ప్రీతమ్ కనుమూరి, రివిజన్ పిటిషనర్/నిందితుడి కోసం లీగల్ సహాయము కౌన్సెల్ మరియు ప్రతివాది-రాష్ట్రం తరపున హాజరైన అదనపు పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ వాదనలు వినిపించారు.

3. PW3 సాక్ష్యం ఆధారంగా IPC సెక్షన్ 354 కింద రివిజన్ పిటిషనర్/నిందితుడిని దోషిగా నిర్ధారించడంలో అప్పిలేట్ కోర్టు తప్పు చేసిందని రివిజన్ పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది వాదించారు. ఫిర్యాదు నమోదు చేయడంలో జాప్యం జరిగిందని, ప్రాసిక్యూషన్ సాక్షుల సాక్ష్యాలు భిన్నంగా ఉన్నాయని మరియు ప్రాసిక్యూషన్ కేసుకు మద్దతుగా లేవని కూడా సమర్పించబడింది. రివిజన్ పిటిషనర్ సాక్ష్యాధారాలను తిరస్కరించడానికి ఎటువంటి కారణాలు లేవని వాదించారు. PW3 స్టేట్‌మెంట్‌లు ధృవీకరించబడనందున, PW3 యొక్క సాక్ష్యం నిందితుడి నేరాన్ని నిరూపించడానికి సరిపోదు కాబట్టి, స్వతంత్ర సాక్షి అయిన PW3 యొక్క సాక్ష్యాన్ని విశ్వసించలేమని కూడా వాదించబడింది. నిందితుడు, రిజిస్టర్డ్ మెడికల్ ప్రాక్టీషనర్ (RMP) ఫిర్యాదుదారుని యొక్క కుటుంబ సభ్యులకు చికిత్స చేస్తున్నాడని మరియు రివిజన్ పిటిషనర్ అందించిన చికిత్సకు చెల్లించాల్సిన మొత్తాలను డిమాండ్ చేసినప్పుడు, రివిజన్ పిటిషనర్‌పై తప్పుడు ఫిర్యాదు నమోదు చేయబడిందని కూడా వాదించబడింది.

4. రివిజన్ పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది వాదిస్తూ, సంబంధిత పోలీస్ స్టేషన్‌లో మరుసటి రోజు ఫిర్యాదు దాఖలు చేయబడిందని మరియు ఈ సంఘటన 31.10.2004న మధ్యాహ్నం 03.00 గంటలకు జరిగిందని, ఫిర్యాదు చేయడంలో జాప్యం వివరించబడలేదు మరియు దానిని విస్మరించలేమన్నారు. రివిజన్ పిటిషనర్ ను ఇరికిస్తూ తప్పుడు ఫిర్యాదు చేశారని వాదించారు. అప్పిలేట్ కోర్టు జాప్యాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోలేదని, ప్రాసిక్యూషన్ సాక్షుల ధృవీకరణ లేదని, అప్పిలేట్ కోర్టు కేటాయించిన కారణాలు సాక్ష్యాలను సరిగా అంచనా వేయకపోవడంపై ఉన్నాయని, అందువల్ల, ట్రయల్ కోర్టు విధించిన నేరారోపణ మరియు శిక్ష పక్కన పెట్టడానికి బాధ్యత వహిస్తుంది.

5. సంఘటన జరిగిన 24 గంటల్లోపు ఫిర్యాదు చేయబడిందని, అది ఎంతమాత్రం ఆలస్యం కాలేదని అదనపు పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ వాదించారు. వివాహం చేసుకోవాలంటూ పదేపదే చేసిన అభ్యర్థనలను

ఫిర్యాదుదారు తిరస్కరించడంతో, తన ఇంటర్మీడియట్ కోర్సు కోసం నోట్స్ సిద్ధం చేసుకుంటున్న సమయంలో, ఫిర్యాదుదారు తన ఇంటి ముందు ఒంటరిగా ఉండగా, ఆమెపై అత్యాచారం చేయాలనే ఉద్దేశంతో నిందితుడు ఆమె చేతిని పట్టుకున్నాడని, ఫిర్యాదుదారు కేకలు వేయడంతో నిందితుడు పారిపోయాడని పేర్కొన్నారు. నేరం యొక్క ఉద్దేశ్యం స్పష్టంగా ఉందని కూడా సమర్పించబడింది.

6. PW3 ఒక స్వతంత్ర సాక్షి అని, నిందితుడు ఫిర్యాదుదారుని చేయి పట్టుకున్నాడని మరియు ఫిర్యాదుదారు కేకలు వేసినప్పుడు, PW3 ఇంటి గుండా వెళుతుండగా సహాయం చేయడానికి వచ్చాడని ఆయన ధృవీకరించారు. PW3 నిందితుడిని వెంబడించాడని, కానీ నిందితుడు పారిపోయాడని కూడా సమర్పించబడింది. నిందితుడు, నేరం జరిగిన ప్రదేశంలో ఉండటానికి గల కారణాన్ని వివరించడంలో నిందితుడు విఫలమయ్యాడని, నిందితుడు ఫిర్యాదుదారుడు మరియు ఆమె కుటుంబ సభ్యులకు చికిత్స చేసేవాడని మరియు అతనికి చెల్లించాల్సిన మొత్తాలు కేవలం సాకు మాత్రమేనని, ఆ వాదన రుజువు కాలేదని ట్రయల్ కోర్టు (లు) గుర్తించింది.

7. వాదనలను విన్నాను, రికార్డును పరిశీలించి, ప్రత్యర్థి సమర్పణలను పరిగణనలోకి తీసుకున్నాను.

8. PW1 ఫిర్యాదుదారు–బాధితురాలు, ఆరోపించిన సంఘటన 31.10.2004 మధ్యాహ్నం 03.00 గంటల సమయంలో, ఫిర్యాదుదారు తన ఇంటి ముందు కూర్చుని తన ఇంటర్మీడియట్ కోర్సు కోసం నోట్స్ సిద్ధం చేస్తున్నప్పుడు జరిగింది. నిందితుడు/రివిజన్ పిటిషనర్ ఫిర్యాదుదారుని వివాహం కోసం నిందితుడి అభ్యర్థనను అంగీకరించకపోవడంతో ఆమెను దుర్భాషలాడి, ఆమెను లాగాడు. సంఘటన జరిగిన సమయంలో, ఫిర్యాదుదారుని తల్లి, అమ్మమ్మ వ్యవసాయ పనుల కోసం పొలాల్లోకి వెళ్లారు. ఫిర్యాదుదారుడిని రక్షించడానికి PW3 (స్వతంత్ర సాక్షి) వచ్చాడనే వాస్తవం మరియు నిందితుడు నేరం జరిగిన ప్రదేశం నుండి పారిపోయాడనే వాస్తవం నిర్ధారించబడింది. IPC సెక్షన్ 354 ప్రకారం

నేరానికి సంబంధించిన అంశాలు రుజువు చేయబడ్డాయి. PW1 నుండి PW3 వరకు ఉన్న ఆధారాలు ధృవీకరిస్తున్నాయి మరియు PW3, PW1 కథనానికి మద్దతు ఇచ్చాడు. ఫిర్యాదు జరిగిన 24 గంటల్లోపు ఫిర్యాదు చేసినందున, ఫిర్యాదు చేయడంలో జాప్యానికి సంబంధించిన అభ్యర్థనను కొనసాగించలేము. ట్రయల్ కోర్ట్(లు), సాక్ష్యం మరియు రికార్డులో లభ్యమైన విషయాలపై, నిందితుడు నేరానికి పాల్పడినట్లు సరిగ్గా నిర్ధారించారు మరియు ఐదు (05) సంవత్సరాల జైలు శిక్ష మరియు రూ. 1,000/-జరిమానా చెల్లించాలని తీర్పునిచ్చింది.

9. IPC సెక్షన్ 354 (నేరం జరిగినప్పుడు) క్రింది విధంగా ఉంది:

> "354. స్త్రీల మానభంగం చేయాలన్న సంకల్పంతో దౌర్జన్యాన్ని లేక నేరపూరిత బలప్రయోగాన్ని చేయడం.—
>
> ఒక స్త్రీ మానభంగం చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో గాని, లేక తాను చేయు చర్య వలన ఆ స్త్రీ మానభంగం చేయబడుటకు అవకాశముందని తెలిసిగాని, ఎవరైనా వ్యక్తి ఆ స్త్రీపై దౌర్జన్యము చేసినా లేక నేరపూరిత బలప్రయోగమును ఉపయోగించినా, అట్టి వ్యక్తికి ఒక సంవత్సరానికి తక్కువ కాకుండా ఐదు సంవత్సరాల వరకు కఠిన శిక్ష మరియు జరిమానా విధించబడును.
>
> *భారత శిక్షాస్మృతి, 1860 లోని సెక్షన్ 354 కు బదులుగా, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి ఈ క్రింది సెక్షన్ వర్తిస్తుంది, అది –*
>
> "354. స్త్రీల మానభంగం చేయాలన్న సంకల్పంతో దౌర్జన్యాన్ని లేక నేరపూరిత బలప్రయోగాన్ని చేయడం.—
>
> ఒక స్త్రీ మానభంగం చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో గాని, లేక తాను చేయు చర్య వలన ఆ స్త్రీ మానభంగం చేయబడుటకు అవకాశముందని తెలిసిగాని, ఎవరైనా వ్యక్తి ఆ స్త్రీపై దౌర్జన్యము చేసినా లేక నేరపూరిత బలప్రయోగమును ఉపయోగించినా, అట్టి వ్యక్తికి ఐదు సంవత్సరములకు తక్కువ కాకుండా, ఏడు సంవత్సరాల వరకు కఠిన లేక సాధారణ జైలుశిక్షతో శిక్షింపబడుతుంది.

> అయితే, న్యాయస్థానం తన తీర్పులో సంతృప్తికరమైన, ప్రత్యేక కారణములను ఉదహరించినపుడు, రెండు సంవత్సములకు తగ్గకుండా, ఐదు సంవత్సరాలలోపు వరకు కఠిన లేక సాధారణ జైలు శిక్షను విధించవచ్చును – A.P.చట్టము 6/1991, Sec.2 ద్వారా (1.4.1991 నుండి)."

10. క్రిమినల్ రివిజన్‌కు ప్రాధాన్యతనిస్తూ, 92 రోజుల జాప్యానికి క్షమాపణ కోసం దాఖలు చేసిన అఫిడవిట్‌లో, రివిజన్ పిటిషనర్ భార్య తన భర్తను దోషిగా నిర్ధారించిన వెంటనే అదుపులోకి తీసుకుని జైలులో పెట్టారని పేర్కొనడం గమనార్హం. తాను పేద మరియు నిరక్షరాస్యురాలిని అని, రివిజన్‌కు ప్రాధాన్యత ఇవ్వడానికి అనుసరించాల్సిన చట్టపరమైన విధానం తనకు తెలియదని ఆమె పేర్కొంది. అఫిడవిట్ పరిశీలించినప్పుడు, రివిజన్ పిటిషనర్ భార్య తన వేలిముద్రను ఉంచారని, లీగల్ ఎయిడ్ కౌన్సెల్ రివిజన్ పిటిషనర్ తరపున ప్రాతినిధ్యం వహించారనే వాస్తవం, అతని కుటుంబానికి కేసును వాదించడానికి న్యాయవాదిని నియమించుకునే స్తోమత లేదని సూచిస్తుందని గమనించబడింది.

11. శిక్ష యొక్క కొలత, శిక్ష యొక్క పరిమాణం, దాని అమలు విధానం మరియు నేరం యొక్క తీవ్రతకు అనులోమానుపాతం వంటి వివిధ నిర్ణయాలను, గౌరవనీయ అత్యున్నత న్యాయస్థానం ఈ క్రింది విధంగా తీర్పు ఇచ్చింది.

12. *బి.జి. గోస్వామి వర్సెస్ ఢిల్లీ అడ్మినిస్ట్రేషన్*[1] కేసులో, శిక్ష పరిమాణాన్ని పరిశీలిస్తూ గౌరవనీయ అత్యున్నత న్యాయస్థానం ఈ క్రింది విధంగా తీర్పు చెప్పింది:

> "ఇప్పుడు శిక్ష యొక్క విషయము ఎల్లప్పుడూ కష్టమైన విషయము, దీనికి సరైన సర్దుబాటు మరియు వివిధ పరిగణనల సమతుల్యత అవసరం, ఇది ఇచ్చిన కేసులో దాని తగు విధముగా పరిమాణాన్ని నిర్ణయించడంలో న్యాయపరమైన మనస్సుతో బరువు ఉంటుంది. విస్తృతంగా పేర్కొన్న శిక్ష యొక్క ప్రధాన ఉద్దేశ్యం ఏమిటంటే, నిందితుడు

---

[1] (1974) 3 SCC 85

తాను చేసిన ఒక చట్టమును గ్రహించాలి, ఇది అతను అంతర్భాగంగా ఉన్న సమాజానికి హానికరం మాత్రమే కాదు, ఒక వ్యక్తిగా మరియు సమాజంలో సభ్యుడిగా తన భవిష్యత్తుకు కూడా హానికరం. సంభావ్య నేరస్థులను నిరోధించడం ద్వారా సమాజాన్ని రక్షించడానికి మరియు నేరస్థుడు నేరాన్ని పునరావృతం చేయకుండా నిరోధించడం ద్వారా శిక్ష రూపొందించబడింది; ఇది నేరస్థుడిని సంస్కరించడానికి మరియు మొత్తం సమాజం యొక్క మంచి కోసం అతన్ని చట్టాన్ని గౌరవించే పౌరుడిగా తిరిగి తీసుకురావడానికి కూడా రూపొందించబడింది.

శిక్ష యొక్క సంస్కరణాత్మక, నిరోధక మరియు శిక్షాత్మక అంశాలు ఈ ప్రశ్నను నిర్ణయించేటప్పుడు న్యాయపరమైన ఆలోచనలో తమ పాత్రను పోషిస్తాయి. అయితే, ఆధునిక నాగరిక సమాజాలలో, సంస్కరణాత్మక అంశానికి కొంత ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడుతుంది. చాలా ఉదారంగా మరియు చాలా కఠినమైన వాక్యాలు రెండూ తమ అధికారాన్ని కోల్పోతాయి. ఒకరు అడ్డుకోలేరు మరియు మరొకరు నిరాశపరచవచ్చు, తద్వారా నేరస్థుడిని కరడుగట్టిన నేరస్థుడిగా మార్చవచ్చు ప్రస్తుత కేసులో, మేము ఇప్పటికే గమనించిన అంశాలను మరియు ఈ చర్యల యొక్క బాధ మరియు వేధింపుల తర్వాత 7 సంవత్సరాల తర్వాత అప్పీలుదారుని తిరిగి జైలుకు పంపడం అనే వాస్తవాన్ని పరిశీలించిన తర్వాత, అతను తన ఉద్యోగాన్ని కోల్పోబోతున్నాడు మరియు తనకు మరియు అతని కుటుంబ సభ్యులకు మరియు అతనిపై ఆధారపడిన వారికి జీవనోపాధిని సంపాదించబోతున్నాడు, మేము ఇప్పటికే అనుభవించిన జైలు శిక్షకు తగ్గించి, జరిమానా శిక్షను రూ. 200/- నుండి రూ. 400/-కి పెంచితే న్యాయం జరుగుతుందని మేము భావిస్తున్నాము. తప్పు చేస్తే జైలు శిక్ష కాలం అలాగే ఉంటుంది."

13. *మొహమ్మద్ గియాసుద్దీన్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ ఆంధ్రప్రదేశ్*[2] కేసులో శిక్ష విధించడంలో సంస్కరణాత్మక మరియు పునరావాస అంశాలను వివరిస్తూ అత్యున్నత న్యాయస్థానం ఈ క్రింది విధంగా తీర్పు చెప్పింది::

[2] (1977) 3 SCC 287

"...నేరం అనేది ఒక రోగలక్షణ వైకల్యం. నేరస్థుడిని సాధారణంగా విమోచించవచ్చు మరియు ప్రతీకారం తీర్చుకోవడం కంటే రాష్ట్రం పునరావాసం కల్పించాలి. సామాజిక వ్యతిరేక ప్రవర్తనకు దారితీసే ఉప-సంస్కృతిని అనవసర క్రూరత్వంతో కాకుండా, పునఃసామరస్యీకరణ ద్వారా ఎదుర్కోవాలి. అందువల్ల, వ్యక్తిలో శిక్షాస్మృతిపై ఆసక్తి మరియు లక్ష్యం అతనిని సమాజం కోసం రక్షించడం. కఠినమైన మరియు క్రూరమైన శిక్ష విధించడం గత మరియు తిరోగమన కాలాల అవశేషాలు. నేరస్థుడిగా దిగజారిన వ్యక్తిని పునర్నిర్మించే ప్రక్రియగా నేడు మానవుడు శిక్షను ఎదుర్కొంటాడు మరియు ఆధునిక సమాజం సామాజిక రక్షణ సాధనంగా నేరస్థుని పునరావాసంలో ప్రాథమిక వాటాను కలిగి ఉంది. అందువల్ల మన క్రిమినల్ కోర్టులలో 'ఉగ్రవాదంలో' దృక్పథం కంటే చికిత్సా విధానం ప్రబలంగా ఉండాలి, ఎందుకంటే వ్యక్తిని క్రూరమైన ఖైదు చేయడం అతని మనస్సును విచ్ఛిన్నం చేస్తుంది.. మీరు ఒక వ్యక్తిని కఠినంగా శిక్షించాలంటే, మీరు అతన్ని గాయపరచాలి. మీరు అతనిని సంస్కరించాలంటే, మీరు అతనిని మెరుగుపరచాలి మరియు గాయాలతో పురుషులు మెరుగుపడరు."

14. *దేవ్ నారాయణ్ మండల్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ యుపి*[3] కేసులో "సరైన శిక్ష" సూత్రాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకునేటప్పుడు గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు ఈ క్రింది విధంగా పేర్కొంది:

"...శిక్ష అతి కఠినంగా లేదా హాస్యాస్పదంగా తక్కువగా ఉండకూడదు. శిక్ష పరిమాణాన్ని నిర్ణయించేటప్పుడు, కోర్టు దామాషా ప్రకారం అనే సూత్రాన్ని గుర్తుంచుకోవాలి. ఇచ్చిన కేసు యొక్క వాస్తవాల ఆధారంగా శిక్ష విధించాలి. నేరం యొక్క తీవ్రత, నేరం చేసిన విధానం, నిందితుడి వయస్సు మరియు లింగాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. శిక్ష విధించడంలో కోర్టు విచక్షణను ఏకపక్షంగా లేదా ఇష్టానుసారంగా ఉపయోగించకూడదు."

15. *శ్యామ్ నారాయణ్ వర్సెస్ స్టేట్ (NCT ఆఫ్ ఢిల్లీ)*[4] కేసులో, దామాషా సిద్ధాంతాన్ని ధృవీకరించడం ద్వారా దామాషా శిక్షకు సుప్రీంకోర్టు ఈ క్రింది విధంగా నొక్కి చెప్పింది:

---

[3] (2004) 7 SCC 257

"...ఏదైనా నేరానికి శిక్ష విధించడం అనేది ఒక సామాజిక లక్ష్యం కలిగి ఉంటుంది. నేరం యొక్క స్వభావం మరియు నేరం జరిగిన విధానాన్ని బట్టి శిక్ష విధించబడుతుంది. శిక్ష విధించడం యొక్క ప్రాథమిక ఉద్దేశ్యం ఏమిటంటే, నిందితుడు తాను చేసిన నేరం బాధితుడి జీవితంలో చికాకు కలిగించడమే కాకుండా, సామాజిక నిర్మాణంలో కూడా గందరగోళాన్ని సృష్టించిందని గ్రహించాలి. న్యాయమైన శిక్ష యొక్క ఉద్దేశ్యం ఏమిటంటే, ఇటువంటి నేరాల వల్ల సమాజం మళ్లీ బాధపడకూడదు. చేసిన నేరానికి మరియు విధించబడిన శిక్షకు మధ్య దామాషా సూత్రాన్ని గుర్తుంచుకోవాలి. మొత్తం సమాజంపై ఎలాంటి ప్రభావం చూపుతుందో చూడాలి. సుమేర్ సింగ్ వర్సెస్ సూరజ్ భన్ సింగ్, (2014) 7 SCC 323, స్టేట్ ఆఫ్ పంజాబ్ v. బావా సింగ్, (2015) 3 SCC 441, మరియు రాజ్ బాలా v. స్టేట్ ఆఫ్ హర్యానా, (2016) 1 SCC 463 కేసుల్లో కూడా ఇలాంటి అభిప్రాయం వ్యక్తమైంది"

16. *కోకయ్యబాయి యాదవ్ వర్సెస్ ఛత్తీస్‌గఢ్ రాష్ట్రం*[5] లో, అపెక్స్ కోర్ట్ ఈ క్రింది విధంగా తీర్పునిచ్చింది:

"...సంస్కరించే నేరస్థులు తమ తప్పును అర్థం చేసుకుని, వారి చర్యలను అర్థం చేసుకోగలుగుతారు, బయట ప్రపంచంలో ఫలవంతమైన జీవితాన్ని గడపాలనే కోరికతో పౌరులుగా ఎదిగి, ప్రపంచాన్ని మానవీకరించే సామర్థ్యాన్ని కలిగి ఉంటారు."

17. *రావడ శశికళ వర్సెస్ ఏపీ రాష్ట్రం*[6] కేసులో, గౌరవనీయ అత్యున్నత న్యాయస్థానం *జమ్మెల్ వర్సెస్ యూపీ రాష్ట్రం*[7], *గురు బసవరాజ్ వర్సెస్ కర్ణాటక రాష్ట్రం*[8], *సుమేర్ సింగ్ వర్సెస్ సూరజ్‌భన్ సింగ్*[9],

[4] (2013) 7 SCC 77
[5] (2017) 13 SCC 449
[6] (2017) 4 SCC 546
[7] (2010) 12 SCC 532
[8] (2012) 8 SCC 734
[9] (2014) 7 SCC 323

పంజాబ్ రాష్ట్రం వర్సెస్ బావా సింగ్[10] *మరియు రాజా బాలా వర్సెస్ హర్యానా రాష్ట్రం*[11] కేసుల్లో గతంలో ఇచ్చిన తీర్పులను ప్రస్తావిస్తూ ఈ క్రింది విధంగా తీర్పు చెప్పింది:

> "...శిక్షా వ్యవస్థను అమలు చేయడంలో, చట్టం వాస్తవిక మాతృక ఆధారంగా దిద్దుబాటు యంత్రాంగాన్ని లేదా నిరోధాన్ని అవలంబించాలని పునరుద్ఘాటించింది. ప్రతి కేసులోని వాస్తవాలు మరియు ఇచ్చిన పరిస్థితులు, నేరం యొక్క స్వభావం, దానిని ప్రణాళికాబద్ధంగా చేసి చేసిన విధానం, నేరం చేయడానికి ఉద్దేశ్యం, నిందితుడి ప్రవర్తన, ఉపయోగించిన ఆయుధాల స్వభావం మరియు ఇతర పరిస్థితులన్నీ మరియు సంబంధిత వాస్తవాలు పరిగణనలోకి తీసుకోవా . ఇంకా, శిక్ష విధించడంలో అనవసరమైన సానుభూతి న్యాయ వ్యవస్థలకు మరింత హాని కలిగిస్తుంది మరియు చట్టం యొక్క ప్రభావంపై ప్రజల విశ్వాసాన్ని దెబ్బతీస్తుంది. నేరం యొక్క స్వభావం మరియు దానిని నిర్వహించే విధానాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకొని సరైన శిక్ష విధించడం ప్రతి కోర్టు యొక్క విధి. నేరాల బాధితుల హక్కును మాత్రమే కాకుండా సమాజాన్ని కూడా కోర్టులు పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని సుప్రీంకోర్టు పేర్కొంది. తగిన శిక్ష విధించే అంశాన్ని పరిశీలిస్తూనే మొత్తం సమాజంపై, చట్ట పాలనపై నేరాల ప్రభావాన్ని సమతుల్యం చేయాల్సిన అవసరం ఉందన్నారు."

18. రివిజన్ పిటిషనర్ విధించిన జైలు శిక్షలో కొంత భాగాన్ని అనుభవించాడు, అతను వివాహం చేసుకున్నాడు మరియు ఒక కుటుంబాన్ని కలిగి ఉన్నాడు మరియు అతని భార్య నిరక్షరాస్యురాలు. రివిజన్ పిటిషనర్ వయస్సు 48 సంవత్సరాలు. ఈ కోర్టు, 02.05.2008 తేదీన Crl.R.C.M.P.No.985/2008 లో Crl.R.C.No.714/2008 లో ఇచ్చిన ఉత్తర్వు ద్వారా కొన్ని షరతులు విధించడం ద్వారా జైలు శిక్షను తాత్కాలికంగా నిలిపివేసింది. 16 సంవత్సరాల తర్వాత మిగిలిన శిక్షను అనుభవించడానికి రివిజన్ పిటిషనర్‌ను తిరిగి జైలుకు పంపడం సరైనది కాదు, ఎందుకంటే, ఇది

---

[10] (2015) 3 SCC 441
[11] (2016) 1 SCC 463

కుటుంబానికి అనవసరమైన కష్టాలను కలిగిస్తుంది మరియు కుటుంబానికి ఆహారం అందించే వారు ఉండరు.

19. ప్రస్తుత కేసు యొక్క వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులను జాగ్రత్తగా పరిశీలించిన తరువాత, నిందితుడు/రివిజన్ పిటిషనర్ తనను తాను సంస్కరించుకోవడానికి మరియు సమాజానికి మెరుగైన సహకారాన్ని అందించడానికి అనుమతించబడాలని ఈ కోర్టు భావించింది.

20. దేశంలో అవలంబించబడిన క్రిమినల్ జస్టిస్ న్యాయశాస్త్రం సంస్కరణాత్మకమైనది మరియు దిద్దుబాటు చేయడానికి ప్రయత్నించేది, కానీ ప్రతీకారాత్మకమైనది కాదు. సంస్కరణ మరియు శిక్షల మధ్య సమతుల్యత ఉండాలి, శిక్ష విధించడంలో మితిమీరిన కఠినత్వం లేదా మితిమీరిన సానుభూతి మరింత హాని చేస్తాయి. గౌరవనీయ అపెక్స్ కోర్ట్ (పైన పేర్కొన్న) నిర్ణయాలను దృష్టిలో ఉంచుకుని మరియు రివిజన్ పిటిషనర్ నేరం చేసే విధానం, నేరం యొక్క స్వభావం మరియు రివిజన్ పిటిషనర్ చేసిన నేరం యొక్క తీవ్రతకు శిక్ష యొక్క అనుపాత సిద్ధాంతాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకుని, ట్రయల్ కోర్టు(లు) విధించిన జైలు శిక్షను సవరించి రెండు (02) సంవత్సరాల కాలానికి తగ్గిస్తే, న్యాయం నెరవేరుతుందని ఈ కోర్టు భావించింది. పర్యవసానంగా, ట్రయల్ కోర్టు(లు) విధించిన ఐదు (05) సంవత్సరాల జైలు శిక్షను సవరించి రెండు (02) సంవత్సరాలకు తగ్గించబడింది. నిందితుడు/రివిజన్ పిటిషనర్ Cr.P.C.లోని సెక్షన్ 428 కింద ప్రయోజనం పొందేందుకు అర్హులు, అంటే దర్యాప్తు, విచారణ మరియు విచారణ సమయంలో నిందితుడు రిమాండ్‌కు గురైన కాలం మరియు ట్రయల్ కోర్టు(లు) విధించిన జైలు శిక్ష ప్రకారం నిందితుడు/రివిజన్ పిటిషనర్ అనుభవించిన జైలు శిక్ష కాలం,

విధింపబడిన జైలు శిక్ష కాలంలో సరిచేయబడుతుంది. ట్రయల్ కోర్టు(లు) విధించిన జరిమానా శిక్షకు సంబంధించి ఈ కోర్టు జోక్యం చేసుకునే విషయ యోగ్యత లేదు .

21. దీని ప్రకారం, క్రిమినల్ రివిజన్ కేసు పాక్షికంగా అనుమతించబడింది.

ఈ క్రిమినల్ రివిజన్ కేసులో, పెండింగ్‌లో ఉన్న ఇతర దరఖాస్తులు, ఏవైనా ఉంటే, అవి ముగించివేయబడ్డాయి.

క్రిమినల్ రివిజన్ కేసు పాక్షికంగా అనుమతించబడింది. ట్రయల్ కోర్టు(లు) విధించిన ఐదు (05) సంవత్సరాల జైలు శిక్షను సవరించి రెండు (02) సంవత్సరాలకు తగ్గించబడింది. నిందితుడు/రివిజన్ పిటిషనర్ Cr.P.C.లోని సెక్షన్ 428 కింద ప్రయోజనం పొందేందుకు అర్హులు. ట్రయల్ కోర్టు(లు) విధించిన జరిమానా శిక్షకు సంబంధించి ఈ కోర్టు జోక్యం చేసుకునే విషయ యోగ్యత లేదు .

★★★